

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	13
Innledning	17
Hvem er boken skrevet for?	17
Hva kan boken gi deg?	18
Oppbygning og innhold	21
Lesetips	24
Optimal foreldrestil betyr ikke å være perfekt, tvert om	28
Avlæring av ryggmargsreflekser	29
Gevinsten	29
DEL 1	
FORELDREMESTRING	31
Kapittel 1	
Din foreldrestil	33
De fire tradisjonelle foreldrestilene	33
Hvilken foreldrestil ble du oppdratt med?	35
Spørsmål til ettertanke	46

Kapittel 2

Den optimale foreldrestilen	47
Å ramme inn, verdsette og forstå barnet	47
Fra anerkjennelse til empati	50
Å forstå barnet i hjel eller å forstå barnet levende	51
Empatisk forståelse og følelsesvalidering får frem nye potensialer	52
Foreldreegenskaper som gir en optimal foreldrestil	52
Spørsmål til ettertanke	58

DEL 2

STYRK RELASJONEN TIL BARNET	59
--	----

Kapittel 3

Samspillshygiene	61
Finn fem positive egenskaper og fortell det til barnet	61
Gi anerkjennelse når du ser noe du liker	62
Ikke stirr, snakk med færre ord, med rolig innestemme og ikke avbryt	62
Gjør noe sammen med barnet <i>som barnet liker</i> , to–tre ganger i uken	63
Legg merke til og sett ord på barnets positive følelser	63
Tenk på barnets opplevelse som om det var en voksen i tilsvarende situasjon	63
Vurder å justere krav og forventninger	64
Øv deg på å bli bevisst på egne følelser	64
Be om unnskyldning	65
Hjelp barnet med å redusere stress	66
Vær bevisst på og juster din voksenagenda	67

Lag et mentalt kart over barnets emosjonelle dagligliv	69
Ikke svikt ved å ta barnets «fiendes» parti	69
Ikke prøv å dytte ditt løsningsforslag over på barnet	69
La barnet hjelpe til og bidra til fellesskapet	70
Spørsmål til ettertanke	71

Kapittel 4

Kjeftefellen	72
Hva er kjefting, og hva er det ikke?	72
Kjefting svekker hjernen, selvfølelsen og følelsesapparatet . .	73
To typiske kjeftesituasjoner – krav og grenser	74
Risikofaktorer for å kjefte	76
Forstå kjeftespiralen	80
Fra kjefting til foreldreledelse og følelsesvalidering	82
Hvordan dempe konflikter og få kontakt?	84
Spørsmål til ettertanke	88

Kapittel 5

Gi barnet sunne samspillsforventninger	89
Forstå barnets selvbylde og tankesett	89
Hva er usunne overbevisninger?	91
Hvordan virker overbevisningene og «samspillskontraktene» på barnet?	94
Spørsmål til ettertanke	97

Kapittel 6

Se spirene til barnets fremtidige styrker i det du misliker	98
Drittunge eller sunn selvhevdelse?	98
Sett på fjernlysene	99
Er du en oppdrager eller en sabotør?	100

Se spirene til fremtidige styrker i det negative	105
Spørsmål til ettertanke	107

Kapittel 7

Utrygge barn trenger å teste voksne	108
Korrigerende emosjonelle erfaringer	108
Relasjonsbygging gjennom testing av trygghet	110
Positive og negative kjernemoduser	111
Foreldreroller og foreldremoduser	113
Barnet som underdog – du som top dog	114
Barnet som top dog – du som underdog	117
Hva trenger utrygge barn?	118
Spørsmål til ettertanke	119

Kapittel 8

Hvordan endre foreldrefølelser som blokkerer empati og god problemløsning?	120
Anerkjenn, forstå og ta ansvar for dine negative foreldrefølelser	120
Når følelser blokkerer for empatien din	122
Når følelser gir deg overbevisninger og levereregler som påvirker barnet ditt negativt	123
Å se barnet fra innsiden – en øvelse	124
Spørsmål til ettertanke	128

DEL 3	
KNEKK FØLELSESKODEN	129

Kapittel 9

Hva er vitsen med følelser?	131
Frihetsidealet i barneoppdragelsen krever et velfungerende følelsesapparat	131
Følelser varslers om psykologiske behov	132
Sensitive voksne fanger opp basale behov via følelsene	134
Følelser motiverer oss til sunne handlinger	135
Følelser tar vare på vår psykiske helse	136
Følelser hjelper oss med problemløsning og selvregulering ...	136
Positive følelser bygger ressurser	138
Spørsmål til ettertanke	142

Kapittel 10

De sunne tilpasningsfølelsene	143
Tilpasningsfølelser	143
Tolv følelser som hjelper oss med tilpasning	145
Tilknytningsfølelser, grensesettingsfølelser og utforskningsfølelser	161
Følelser virker best når de er passe varme – om følelsesregulering	162
Spørsmål til ettertanke	165

Kapittel 11

Varsellampefølelsene	166
Følelsene som varsel om ubalanse	166
Allergifølelser	167

Erstatningsfølelser	170
Late som-følelser	173
Erstatningsfølelser og allergifølelser forstyrrer tenkning	174
Veien fra psykisk smerte til sunne tilpasningsfølelser	176
Spørsmål til ettertanke	178

Kapittel 12

Fra negative følelser til ønskemoduser	179
Følelsene viser seg i flere kanaler	180
Sunne og usunne moduser	183
Finn ønskemodusen ved hjelp av følelsesutforskning og følelsesvalidering	186
Følelsesutforskning og følelsesvalidering hjelper deg med å finne ønsket modus som løser problemene	187
Spørsmål til ettertanke	190

Kapittel 13

Ungdomshjernen og ungdomsfølelser	191
Ungdomspsyken FURTE	191
De to store prosjektene i ungdomstiden	193
Ungdomshjernen krymper og reorganiseres	194
Mer om FURTE	195
En periode med mer psykiske plager og store muligheter	202
Spørsmål til ettertanke	203

DEL 4	
FØLELSESCOACHING	205

Kapittel 14

Ser du følelsene under atferden?	207
Atferd er SYNLIG, mens følelsene ligger mer i skyggen	207
Oversett barnets atferd og ord til følelssespråk	208
Fra tankeutforskning til følellesutforskning	209
Fra følellesregulering til følellesprosessering	211
Vanlige hindringer for god følellescoaching	211
Kommunikasjon som stenger av følelser	213
Spørsmål til ettertanke	215

Kapittel 15

Følellescoaching:

<i>Empatisk følellesutforskning og følellesvalidering</i>	216
Fra trøstende rådgiver til følellescoach	216
Trinnene i følellesutforskning og følellesvalidering	219
Spørsmål til ettertanke	232

Kapittel 16

Slik låser du opp nye sunne følelser og potensialer	233
Følellescoaching først – råd og oppmuntring etterpå	233
Eksempel på følellesutforskning og følellesvalidering	234
Eksempel på responser som åpner opp	241
Spørsmål til ettertanke	244

DEL 5

SELVLEDELSE	245
--------------------------	-----

Kapittel 17**Hvordan hjelper du barnet med selvledelse og målrettet**

problemløsning?	247
Hva er selvledelse?	247
Umoden selvledelse blir ofte misforstått	248
Å vekke og validere følelser som fremmer selvledelse	249
Sånn påvirker følelser selvledelse og målrettet problemløsning	250
Å vekke positive forventninger	251
Idébank for utvikling av selvledelse	252
Spørsmål til ettertanke	272

Ordforklaringer	273
------------------------------	-----

Referanser	280
-------------------------	-----